

Debreceni **S**

Z

E

M

L

E

Tudomány
és kultúra

2022/3

Szerkesztik:

ifj. Barta János *főszerkesztő*

Szerkesztőbizottság: *elnök* Bazsa György;

tagok: Angi János, Baráth Béla, Csorba Péter, Pallai László, Papp Gábor, Pusztai Gábor, Rácz István, Szendrei Ákos,

Udvardy Antal, Virágos Márta

A szerkesztőség címe:

Debreceni Szemle, Szerkesztőségi titkárság

Dancs Ágnes és Udvardy Antal *szerkesztőbizottsági titkár*

Debrecen, Egyetem tér 1. – Postacím: 4002 Debrecen, Pf. 400

Telefon: 06 30 94-37-959

E-mail: szemle@unideb.hu

Kiadja:

A DEBRECENI UNIVERSITAS Nonprofit Közhasznú Kft.

Ügyvezető: Nagy Adrián – Honlap: debreceniuniversitas.hu

Tanácsadó Testület és Szerkesztőbizottság:

Imre László *elnök*

Bazsa György *alelnök*

Baráth Béla

Páles Zsolt

Csorba Péter

Puskás István

Gaál Botond

Rácz István

Gergely Pál

Sipka Sándor

Jávor András

Virágos Márta

Mazsu János

2014-től megjelenik – színes változatban –

a <http://szemle.unideb.hu> weboldalon is

Előfizethető, illetve a megjelenés támogatható

A Debreceni Universitas Kft. 11738008-20061980-00000000 sz. számláján.

Bank neve: OTP Bank Nyrt.

Éves előfizetési díj 4.000 Ft

Árusítás: Alternatív könyvesbolt, Debrecen, Hatvan u. 1.

DEBRECENI SZEMLE

TUDOMÁNY ÉS KULTÚRA

Debrecen és a régió tudományos műhelyeinek folyóirata

XXX. ÉVF.

ÚJ FOLYAM

2022. III. NEGYEDÉV

Az első folyam 1927-től 1944-ig jelent meg.

DEBRECEN MÚLTJÁBÓL

<i>Kollár János Mikós: Zilahi menekültek Debrecenben 1919 tavaszán.....</i>	263
<i>Nyul Imre: Egy elfeledett debreceni mérnök – Haty Kálmán.....</i>	276
<i>Gáborjáni Szabó Botond: Kazinczy és a Debreceni Grammatika kortörténeti háttére – csinosodás, ízlés és idegenszerűség .....</i>	288

A ZOOM MŰHELY FILMKUTATÁSAI

<i>Kalmár György: Szerkesztői bevezető: A debreceni filmkutatás és a ZOOM kutatóműhely .....</i>	297
<i>Győri Zolt: A határaid meghatároznak: vendégszeretet és az Európai Erőd Az utolsó menedék és Az állampolgár című filmekben .....</i>	304
<i>Kalmár György: A Hidegháború és az európai emlékezetpolitika dilemmái...314</i>	
<i>Feldmann Fanni: Queervándorlás: a nyugat imaginációi és tapasztalatai a keleti filmvászonon .....</i>	323
<i>Bülgözdi Imola: Dokumentum- és játékfilmes stratégiák az „igazság” felkutatásának szolgálatában Neill Blomkamp District 9 című filmjében...333</i>	
<i>O. Réti Zsófia: Filmes műfajok a #MeToo után: az Ígéretes fiatal nő mint bosszúfilm vagy rom-com?.....</i>	343

KÖNYVSZEMLE

<i>Representations of Social Inequality in 21st Century Global Art Cinema – (Kalmár György, szerk.) – (Filaj Anxhela).....</i>	352
<i>Zinner Tibor: A „kínok útja”. Az iheli kisállomástól a sátoraljaújhelyi nagyállomásig (ifj. Barta János).....</i>	357
<i>„Az ifjak tanítása oly nagy jó” – Tanulmányok Kovács Ágnes tiszteletére (Veres Tünde) .....</i>	363
<i>E számunk szerzői .....</i>	368
<i>Contents .....</i>	369

Támogatóink

Debreceni Egyetem
www.unideb.hu

Debrecen megyei jogú város önkormányzata
www.debrecen.hu

A Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Területi Bizottsága
<http://tab.mta.hu/debreceni-területi-bizottsag>

THE DEBRECEN REVIEW – SCIENCE AND CULTURE

is an academic quarterly that publishes studies in the humanities as well as in the social and natural sciences, focusing on the findings of recent research in these disciplines. Since it appeals to a wide and educated public, it aims to combine scientific exactness with readability in its style.

Drawing upon the centuries-old academic traditions of the city, *Debreceni Szemle* has adopted and continues the legacy of its predecessor with the same title, which was published between 1927 and 1944.

Although *Debreceni Szemle* is mainly reliant on and addresses the intellectuals of the Debrecen region, it also publishes contributions by leading experts both in Hungary and abroad.

In addition, the journal reports on scientific and cultural events of the region, especially on those organized by the University of Debrecen and the Regional Centre of the Hungarian Academy of Sciences. Events related to the city from anywhere in the world are also given detailed coverage.

Debreceni Szemle was launched by Debrecen Universitas (the legal predecessor of the University of Debrecen) in cooperation with the Debrecen Committee (the present Regional Centre) of the Hungarian Academy of Sciences in 1993 with the support of the municipality of Debrecen.

Nyomdai munkálatok: Kapitális Kft., Debrecen
Felelős vezető: Kapusi József ügyvezető
Nyomdai előkészítés: Dancs Ágnes és Udvardy Antal
Megjelenik 2022 októberében
HU ISSN 1218-022X

1000,- Ft

DEBRECENI SZEMLE – TUDOMÁNY ÉS KULTÚRA

Tudományos folyóirat, amely a humán és a társadalomtudományok, valamint a természet- és műszaki tudományok minden ágának legújabb eredményeivel – és nem csak a régióban vagy hazánkban elértokről – kívánja megismertetni a széles értelemben vett tudományos értelmiséget. Tanulmányainak tárgyalásmódja: stílusa, nyelvezete olyan, hogy befogadható legyen az illető tudományterületet nem művelő kutató és érdeklődő értelmiségi számára is.

A Debreceni Szemle az ugyanilyen címen *1927 és 1944* között megjelent folyóirat folytatójának tekinti magát, épít a századokon át kisugárzó debreceni kulturális hagyományokra.

A folyóirat támaszkodik a város, a megye és a régió tudományos és kulturális potenciáljára, de *országosan csaknem egyedülálló célkitűzésének* megfelelően a szóban forgó tudományterületek legjobbjai tollából közöl tanulmányokat.

A Debreceni Szemle ugyanakkor hírt ad a város és a régió tudományos eseményeiről (elsősorban a Debreceni Egyetem és a Debreceni Akadémiai Bizottság rendezvényeiről), illetve az ilyen eseményekről bárhol a világon, ha azokban a debrecenieknek lényeges szerepük volt.

A Debreceni Szemlét 1993-ban a Debreceni Egyetem jogelődjét képező Debreceni Universitas, valamint az MTA Debreceni Akadémiai Bizottsága, DAB – (mai nevén: MTA Debreceni Területi Bizottsága) indította újra Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának támogatásával.

Gerincfelirat